

Coses que no s'obliden mai

Dv, 20/09/2019 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

La presència de textos del profeta Amós en el Nou Testament és molt escassa, cosa sorprenent quan en aquest la sol·licitud pels pobres és abundant i intensa. També la litúrgia usa poc els textos d'aquest profeta, el més antic dels que ens han deixat textos escrits. Per sort, a la primera lectura d'aquest diumenge se'ns dóna l'oportunitat de llegir un dels seus textos. El que llegim avui (Am 8,4-7) s'insereix en un conjunt de visions (Am 7-9), de tal manera que el text que ens ocupa sembla una mena d'afegit, però lliga si es té en compte que les visions comporten una advertència a Israel pel seu mal comportament i el text d'avui mostra quina n'és la causa: l'explotació dels pobres.

El rerefons social i polític del fragment en qüestió pot ajudar a la seva comprensió. Amós es dirigeix a les classes adinerades d'Israel, el regne del nord, escenari de la predicació del profeta; la seva activitat cal situar-la entorn dels anys 767-753 aC. A l'any 841 aC., Salmanassar III d'Assíria va sotmetre Israel i li imposà un tribut molt dur. Quan ell morí, Assíria va caure en una època de decadència a la que hi cal sumar la debilitat de Damasc; la desaparició de l'amenaça assíria va permetre que tant el regne d'Israel com el de Judà visquessin un període de relativa prosperitat. Això va durar fins que Tiglat-Pilèser (745-727 aC.), cobejós d'estendre el territori assiri, feu que Israel quedés incorporat a l'imperi assiri i el rei Menahem hagués de pagar-li tribut. L'activitat d'Amós correspon als últims anys del pròsper regnat de Jereboam II.

Aquesta prosperitat fou la causant de l'existència de dos grups que apareixen en el nostre text i que estan diametralment oposats. Els rics, la classe poderosa dominant i els pobres, la classe oprimida. Als rics Amós els critica una religiositat superficial que respecta el descans de les festes en que no es podien fer negocis (festa de la lluna nova i dissabte), però tenen el cor posat en enriquir-se a costa de la misèria dels pobres, fent tota mena de trampes. Els pobres els presenta com una classe sotmesa a aquests tripijocs dels rics. La seva situació es desesperant perquè es sobreentén que ofegats de deutes, s'han de vendre com esclaus per un preu irrisori. L'única protecció i defensa la troben en Déu.

Cal prestar atenció al final del text que comentem. Dos verbs tenen aquí molta força jurar i oblidar. En els textos bíblic trobem que Déu mateix es compromet amb un jurament i aquest por tenir un to amenaçador. Això indica que l'actuació del Senyor és irrevocable i vinculant i res el pot fer enrere. És una manera de dir que ja n'hi ha prou i en això sintonitza amb les dues visions anteriors al nostre text on el Senyor diu: "No el tornaré a perdonar"; "ja no li deixaré passar res més".

Diu el salm 74,19: "No oblidis els teus pobres per sempre" i un altre diu: "Però el pobre no serà mai oblidat, no es veurà defraudada l'esperança dels pobres" (Sl 9,19). Les paraules d'Amós no fan altra cosa que manifestar com es compleix el fet que Déu no oblidia els pobres. Fixem-nos com, en el fragment que ens ocupa, els rics i poderosos pretenen exterminar els pobres, fer-los desaparèixer i el que aconseguen és quelcom totalment oposat i és que Déu no s'oblidi dels pobres perquè el fet de no oblidar-los és garantia del seu ser i existir. Seguint amb el joc conceptual del verb oblidar, els rics pensen, tal com diu el salm 10,11: "Déu se n'oblida, aparta els ulls, no veu mai res" i per això, pensant que Déu oblidia, creuen

que els deixa camp lliure per cometre tota mena de maldats, però les paraules d'Amós els recorda - igual que ho fan el salms- que Déu no oblida mai.

Diumenge 25 durant l'any. 22 de Setembre de 2019